

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 4888

гр. София, 29.10.2024 г.

**ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД, 1-ВО ГРАЖДАНСКО
ОТДЕЛЕНИЕ 1-ВИ СЪСТАВ**, в закрито заседание на четиринадесети
октомври през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Дияна Ценева

Членове: Теодора Гроздева
Милена Даскалова

като разгледа докладваното от Теодора Гроздева Частно касационно
гражданско дело № 20248003103551 по описа за 2024 година
Производството е по реда на чл.274, ал.3 ГПК.

Образувано е по частна жалба на „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД срещу определение №
1424 от 10.06.2024 г. по ч.гр.д.№ 1441 от 2024 г. на Софийския апелативен съд,
12 граждански състав, с което по същество е потвърдено определение № 140
от 12.03.2024 г. по гр.д.№ 348 от 2023 г. на Врачанския окръжен съд, с което е
оставена без уважение молбата на „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД за изменение на
определение № 37 от 19.01.2024 г. на Врачанския окръжен съд за прекратяване
на гр.д.№ 348 от 2023 г. в частта за разноските, чрез намаляване на
присъдените в полза на ответницата Н. Г. С. разноски в размер на 25 000 лв.

В частната жалба се излагат съображения за неправилност на обжалвания
съдебен акт и се моли неговата отмяна.

Като основания за допустимост на касационното обжалване се сочат чл.280,
ал.1, т.1 и т.2 ГПК и чл.280, ал.2 ГПК. Поставят се следните въпроси:

1. Следва ли въззивният съд да се произнесе по всички доводи, посочени в
отговора на въззивната жалба, касаещи разноските ? По този въпрос се сочи
противоречие на обжалваното определение с определение № 60297 от
26.07.2021 г. по ч.т.д.№ 266 от 2021 г. на ВКС, ТК, II т.о. и определение № 650
от 29.11.2019 г. по к.ч.т.д.№ 2490 от 2018 г. на ВКС, ТК, II т.о.
2. Длъжен ли е въззивният съд в решението си да изложи подробни мотиви и
обосновани правни и фактически изводи ? По този въпрос се сочи

противоречие с определение № 670 от 19.10.2015 г. по к.ч.гр.д.№ 3982 от 2015 г. на ВКС, ГК, IV г.о. и определение № 56 от 06.02.2020 г. по ч.гр.д.№ 39 от 2020 г. на ВКС, ГК, IV г.о.

3. Длъжен ли е съдът да обсъди поотделно и в тяхната съвкупност всички релевантни доказателства по делото ? По този въпрос се сочи противоречие с определение № 56 от 06.02.2020 г. по ч.гр.д.№ 39 от 2020 г. на ВКС, ГК, IV г.о.

4. Следва ли да се присъдят разноски по реда на чл.38, ал.2 от Закона за адвокатурата /ЗА/ в пълен размер, определен съгласно чл.7, ал.2 от Наредба № 1 от 2004 г., без да се взема предвид действително оказаната адвокатска помощ, нейният обем, липсата на фактическа и правна сложност по делото, както и етапа, в който делото е прекратено поради отказ от иска ?

5. Може ли съдът във всеки случай по прилагането на общия режим в областта на съдебните разноски да се отклони по изключение от този режим и да определи размера на разноските, като отчете правната и фактическа сложност на конкретното дело, без да е обвързан от минималния размер на адвокатските възнаграждения, предвиден в Наредба № 1 от 2004 г. ? Обвързан ли е съдът при определяне и присъждане на възнаграждение по чл.38, ал.2 ЗА от предвидените в Наредбата по чл.36, ал.2 ЗА минимални размери ?

По четвъртия и петия въпрос се твърди противоречие на обжалваното определение с Тълкувателно решение № 6 от 06.11.2013 г. по тълк.д.№ 6 от 2012 г. на ОСГТК на ВКС, определение № 460 от 28.07.2014 г. по ч.гр.д.№ 3559 от 2014 г. на ВКС, ГК, I г.о., определение № 359 от 25.07.2016 г. по ч.т.д. № 647 от 2016 г. на ВКС, ТК, I т.о. и определение № 28 от 21.01.2022 г. по ч.т.д.№ 2347 от 2021 г. на ВКС, ТК, II т.о., както и противоречие с актове на Съда на ЕС- решение по дело № 106/1977, решение по дело С-57/2015, решение по дело С-94/2004 и С-202/2004, решение по съединени дела С-427/2016 и С-428/2016.

6. Подлежи ли на намаляване, поради прекомерност, при възражение, основано на чл.78, ал.5 ГПК, възмездяването на договорено и изплатено от ответника адвокатско възнаграждение, в случай че производството не се развие с обичайните си фази и продължителност, например приключи с прекратяване по волята на ищеца ? По този въпрос се сочи противоречие на обжалваното определение с определение № 2397 от 16.05.2024 г. по ч.гр.д.№ 970 от 2024 г. на ВКС, ГК, IV г.о., определение № 670 от 19.10.2015 г. по ч.гр.д.№ 3982 от 2015 г. на ВКС, ГК, IV г.о., определение № 253 от 29.05.2017

г. по ч.т.д.№ 2614 от 2016 г. на ВКС, ТК, I т.о., определение № 498 от 19.07.2019 г. по ч.т.д.№ 1586 от 2019 г. на ВКС, ТК, II т.о. и определение № 437 от 05.07.2013 г. по ч.гр.д.№ 3885 от 2013 г. на ВКС, ГК, IV г.о.

7. Възможно ли е намаляване на претендирания адвокатски хонорар под определения минимум с оглед съобразяване с решение С-438/22 г. на СЕС ? По този въпрос се сочи противоречие с определение № 1001 от 06.03.2024 г. по ч.гр.д.№ 553 от 2024 г. на ВКС, ГК, III г.о., определение № 28 от 21.01.2022 г. по ч.т.д.№ 2347 от 2021 г. на ВКС, ТК, II т.о. и определение № 199 от 11.05.2022 г. по ч.т.д.№ 659 от 2022 г. на ВКС, ТК, II т.о.

8. Когато ответниците по делото са двама, на какви разноски за адвокатска защита имат право те- на едно общо възнаграждение за адвокат или всеки от двамата има право на отделно възнаграждение ? По този въпрос се сочи противоречие с определение № 511 от 20.09.2010 г. по ч.гр.д.№ 243 от 2010 г. на ВКС, ГК, IV г.о., определение № 2978 от 13.06.2024 г. по ч.гр.д.№ 3966 от 2023 г. на ВКС, ГК, II г.о. и определение № 50007 от 01.02.2023 г. по ч.т.д.№ 262 от 2022 г. на ВКС, ТК, II т.о.

Ответницата по частната жалба Н. Г. С. не взема становище по нея.

Върховният касационен съд на РБ, Гражданска колегия, първо отделение, след като взе предвид становищата на страните, приема следното: Частната жалба е подадена от легитимирана страна /ищец по делото/ и в едноседмичния срок по чл.275, ал.1 ГПК. Тъй като се обжалва акт на въззивен съд, с който е потвърдено определение на първоинстанционен съд за отказ да бъде изменено определение за прекратяване на делото в частта за разноските, съгласно чл.274, ал.3 ГПК този акт може да се допусне до касационно обжалване само при наличие на някоя от предпоставките на чл.280, ал.1 ГПК.

В случая са налице сочените от касатора основания на чл.280, ал.1, т.1 и т.2 ГПК за допускане на касационно обжалване на определението на Софийския апелативен съд по седмия поставен въпрос /Възможно ли е намаляване на претендирания адвокатски хонорар под определения минимум с оглед съобразяване с решение С-438/22 г. на СЕС ?/ поради следното: Този въпрос е от значение за конкретното дело, по което въззивният съд е приел, че на ответницата Н. Г. С. не може да се присъдят разноски в по-малък размер от предвиденото в чл.7, ал.2 от Наредба № 1 от 2004 г. минимално адвокатско възнаграждение, поради което е потвърдил първоинстанционното определение за присъждане на адвокатско възнаграждение в размер на 25 000

лв. Приетото в обжалваното определение по този въпрос противоречи на посочените от касатора решение С-438/22 г. на СЕС, определение № 1001 от 06.03.2024 г. по ч.гр.д.№ 553 от 2024 г. на ВКС, ГК, III г.о. и определение № 28 от 21.01.2022 г. по ч.т.д.№ 2347 от 2021 г. на ВКС, ТК, II т.о., както и на определение 1183 от 14.03.2024 г. по ч.гр.д.№ 2605 от 2023 г. на ВКС, ГК, III г.о. и определение № 327 от 16.07.2018 г. по ч.т.д.№ 750 от 2018 г. на ВКС, ТК, II т.о., в които се приема, че при произнасяне по искане по чл.78, ал.5 ГПК за намаляване на адвокатско възнаграждение поради прекомерност или по искане за присъждане на адвокатско възнаграждение по чл.38, ал.2 ЗА, българският съд не е обвързан от приетите в Наредба № 1 от 2004 г. минимални размери на адвокатските възнаграждения. При определяне на дължимото адвокатско възнаграждение съдът следва да вземе предвид не само величината на защитавания интерес /цената на иска/, но и обема и сложността на извършената дейност от адвоката, както и дали тази дейност изисква висока компетентност и знания с оглед фактическата и правна сложност на конкретното дело. Посочените в Наредба № 1 от 2004 г. минимални размери на адвокатските възнаграждения могат да служат само като ориентир за съда при определяне на дължимото адвокатско възнаграждение.

По същество обжалваното определение е неправилно и като такова следва да бъде отменено, поради следното: Делото, по което е присъдено оспорваното адвокатско възнаграждение в размер на 25 000 лв., е било образувано по искова молба с правно основание чл.45 ЗЗД срещу двама ответници- Н. Г. С. и Й. Й. К., като ищецът „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД е претендирал всеки от тях да бъде осъден да му заплати по 250 000 лв. Предвиденото в чл.7, ал.2, т.5 от Наредба № 1 от 2004 г. минимално адвокатско възнаграждение по това дело за процесуално представителство и защита на един ответник е 14 650 лв. Делото се характеризира с относително висока фактическа сложност, предвид многобройните представени към исковата молба писмени доказателства и направените множество доказателствени искания от ищеца и от ответниците. Делото е и с правна сложност, доколкото уважаването на предявените искове е предпоставено от отговорите на няколко спорни правни въпроси, като например дали тези искове са допустими предвид разпоредбата на чл.38 от Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения и дали на юридическо лице се дължи обезщетение за неимуществени вреди, по последния от които има висящо тълкувателно

дело на ВКС и ВАС. След като се е запознал с представените към исковата молба многобройни доказателства и доказателствените искания на ищеца, упълномощеният от двамата ответници адвокат е дал подробен и компетентен отговор на исковата молба: поискал е прекратяване на делото на основание чл.38 от Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения и поради недопустимостта юридическо лице да претендира за неимуществени вреди от непозволено увреждане; позовал се е на нередовност на исковата молба, но е взел становище и по основателността на предявените искове, като е направил и доказателствени искания. Веднага след това обаче делото е било прекратено поради оттегляне на исковете и адвокатът не е извършвал никаква друга правна работа по делото. Предвид на това настоящият състав на ВКС счита, че уговореното и заплатено от ответницата Н. С. на адвокат Р. М. адвокатско възнаграждение в размер на 25 000 лв. е прекомерно високо, а справедливото и обосновано адвокатско възнаграждение за положения от адв.М. труд по делото възлиза на 10 000 лв.

С оглед на това обжалваното определение на въззивния съд и определението на първоинстанционния съд следва да бъдат отменени, като вместо тях следва да бъде постановено определение за намаляване на присъдените от първоинстанционния съд на ответницата Н. С. разноски за адвокатско възнаграждение от 25 000 лв. на 10 000 лв.

Воден от горното, Върховният касационен съд на Република България, Гражданска колегия, състав на първо отделение

О П Р Е Д Е Л И :

ДОПУСКА касационно обжалване на определение № 1424 от 10.06.2024 г. по ч.гр.д.№ 1441 от 2024 г. на Софийския апелативен съд, 12 граждански състав.

ОТМЕНЯ определение № 1424 от 10.06.2024 г. по ч.гр.д.№ 1441 от 2024 г. на Софийския апелативен съд, 12 граждански състав и потвърденото с него определение № 140 от 12.03.2024 г. по гр.д.№ 348 от 2023 г. на Врачанския окръжен съд И ВМЕСТО ТОВА ПОСТАНОВЯВА:

ИЗМЕНЯ определение № 37 от 19.01.2024 г. на Врачанския окръжен съд за прекратяване на гр.д.№ 348 от 2023 г. в частта за разноските, КАТО

НАМАЛЯВА на основание чл.78, ал.5 ГПК присъдените в полза на ответницата Н. Г. С. разноси за адвокат от 25 000 лв. /двадесет и пет хиляди лева/ на 10 000 лв. /десет хиляди лева/.

Определението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____